

Kerncijfers 2011

Gastvrijheidseconomie

NEDERLANDS BUREAU
VOOR TOERISME & CONGRESSEN

**Gastvrij
Nederland**

Nationale Raad
toerisme, recreatie,
horeca en vrije tijd

Economisch belang sector

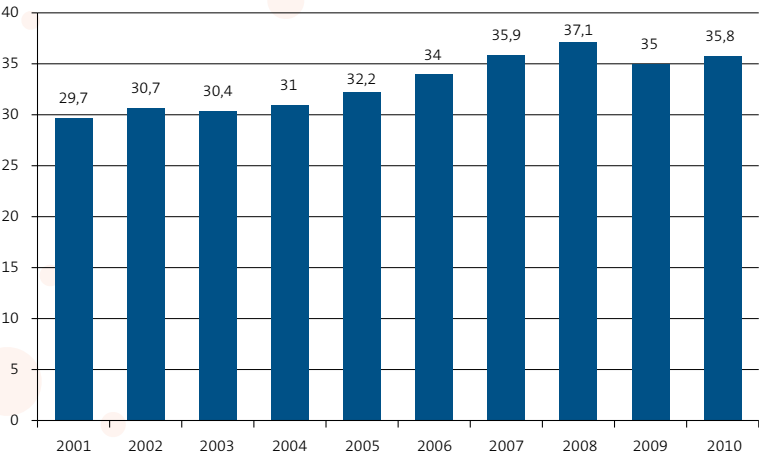
Bestedingen en werkgelegenheid* toerisme en recreatie in Nederland in 2010 **

	Inkomend toerisme	Binnenlands toerisme	Uitgaand toerisme	Totaal
Toeristisch (x mld. €)	6,1	17,1		
Zakelijk (x mld. €)	1,3	2,9		
Uitgaven van uitgaand toerisme dat in Nederland achterblijft (x mld. €)			4,1	
Totaal (x mld. €)	7,4	20,0	4,1	31,5
Aankoop duurzame recreatie-goederen (x mld. €)				2,5
Sociale overdrachten (x mld. €)				1,9
Totale economische betekenis toerisme en recreatie (x mld. €)				35,8
Aandeel bruto nationaal product				2,9%
Toeristische banen				408.000
Aandeel totaal aantal banen in Nederland				4,4%
Toeristisch arbeidsvolume (fte's)				253.000
Aandeel totaal arbeidsvolume (fte's) in Nederland				3,8%

Bron: CBS
(Tourism Satellite Account)

* Voorlopige cijfers
** De Tourism Satellite Account (TSA) hanteert een strakke definitie van de gastvrijheidssector. Bestedingen aan vrijetijdsactiviteiten die korter duren dan twee uur blijven buiten beschouwing. Daarnaast worden niet alle relevante bestedingscategorïeën meegenomen (voorbeeld fun shoppen). Verder gaat het bij de TSA alleen om de directe bestedingen; effecten bij toeleverende partijen worden niet meegenomen

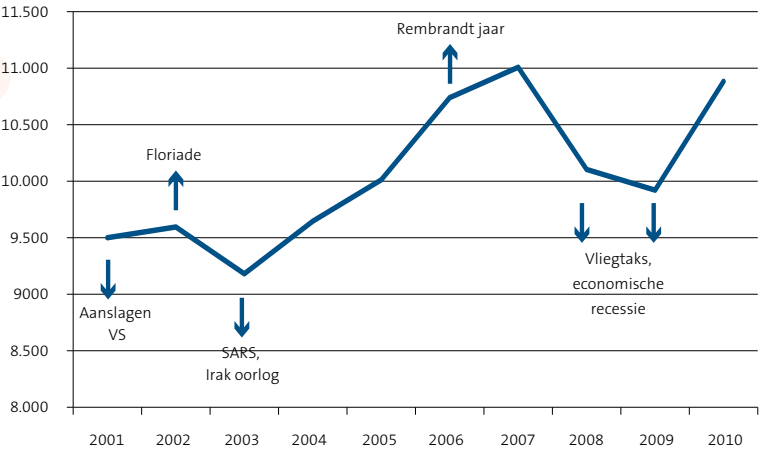
Ontwikkeling totale bestedingen toerisme en recreatie in Nederland (x mld. €)

Bron: CBS (Tourism Satellite Account)

Inkomend toerisme

Ontwikkeling inkomend toerisme van Nederland (gasten, zowel toeristisch als zakelijk, x 1.000)

Bron: CBS, bewerking NBTC

Inkomend toerisme van Nederland (gasten, zowel toeristisch als zakelijk)
naar land van herkomst (x 1.000)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
Duitsland	2.813	2.833	2.669	2.744	2.848	4%
Groot-Brittannië	1.913	1.902	1.639	1.409	1.556	10%
België	991	1.101	1.109	1.172	1.257	7%
Frankrijk	608	613	575	574	669	17%
Italië	398	398	370	369	443	20%
Spanje	391	436	368	351	440	25%
Zwitserland	173	177	151	159	179	13%
Denemarken	171	163	148	135	150	11%
Rusland	87	95	107	101	122	21%
Zweden	114	116	112	101	114	13%
Noorwegen	90	92	93	91	102	12%
Polen	77	83	82	73	85	16%
Oostenrijk	66	79	78	68	73	7%
Finland	50	54	54	46	52	13%
Overig Europa	647	762	730	753	697	-7%
Verenigde Staten	1.047	991	800	767	900	17%
Canada	134	126	116	104	128	23%
Brazilië	39	60	61	60	85	42%
Overig Amerika	105	96	91	86	110	28%
Japan	143	130	116	100	120	20%
China (incl. Hongkong)	108	125	129	147	126	-14%
India	37	42	51	50	64	28%
Overig Azië	313	321	260	267	313	17%
Australië & Oceanië	120	121	112	110	147	34%
Afrika	93	92	84	84	103	23%
Totaal	10.738	11.008	10.104	9.921	10.883	10%

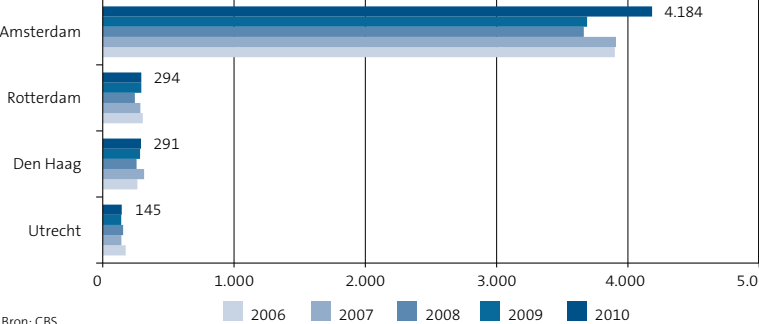
Bron: CBS, bewerking NBTC

Inkomend toerisme van Nederland (gasten, zowel toeristisch als zakelijk)
naar toeristengebied als bestemming (x 1.000)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
Vier grote steden	4.725	4.789	4.330	4.391	4.922	12%
Noordzee-badplaatsen	1.353	1.426	1.343	1.374	1.492	9%
West- en midden Brabant	641	663	596	561	683	22%
O-Brabant, N-M Limburg, Rijk v. Nijmegen	493	532	491	467	465	0%
IJsselmeerkust	291	307	287	343	298	-13%
Zuid-Limburg	357	342	348	283	316	12%
Deltagebied	240	275	244	220	228	3%
Waddeneilanden	230	204	199	208	202	-3%
Veluwe en Veluwerand	229	234	215	202	204	1%
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	195	153	137	162	146	-10%
Twente, Salland, Vechtstreek	219	208	229	161	184	14%
Utrechtse heuvelrug, het Gooi	143	147	119	124	147	19%
Meren Friesland en omstreken	93	86	71	75	74	-1%
Hollandse en Utrechtse meren	74	67	58	57	50	-13%
Achterhoek	58	45	58	45	45	1%
Gelders rivierengebied	22	37	31	20	29	46%
Overig Nederland	1.377	1.495	1.351	1.228	1.399	14%
Totaal	10.738	11.008	10.104	9.921	10.883	10%

Bron: CBS

Inkomend toerisme van Nederland (hotelgasten, zowel toeristisch
als zakelijk) in grote Nederlandse steden (x 1.000)

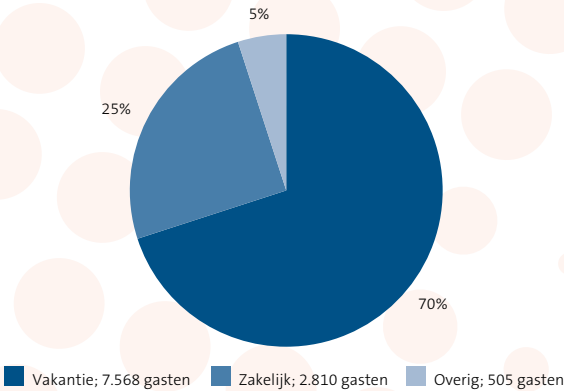
Bron: CBS

Inkomend toerisme van Nederland (gasten, zowel toeristisch als zakelijk) naar type accommodatie (x 1.000)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
Hotel	8.567	8.713	8.035	7.754	8.727	13%
Bungalowparken	1.241	1.346	1.282	1.290	1.323	3%
Campings	806	867	682	756	734	-3%
Groepsaccommodaties	125	82	106	121	99	-18%

Bron: CBS

Motief en aantal inkomende verblijfsgasten voor bezoek aan Nederland in 2010 (aantal gasten x 1.000)

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme 2009, bewerking 2010 NBTC

Top 5 internationale zakelijke verblijfsgasten in Nederland in 2010 (x 1.000)

1	Britten (499)	3	Belgen (256)	5	Fransen (205)
2	Amerikanen (292)	4	Duitsers (239)		

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme 2009, bewerking 2010 NBTC

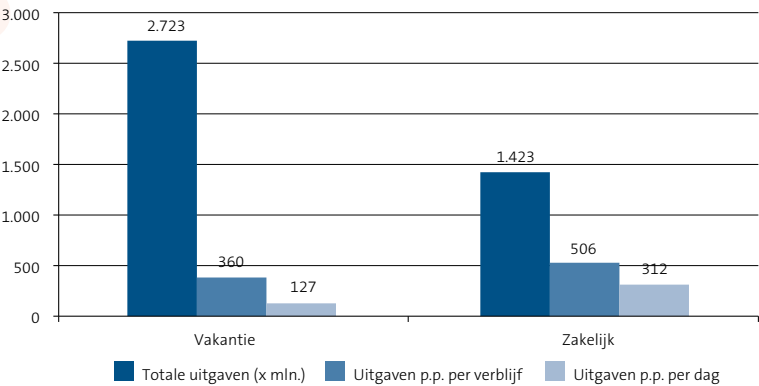
Aantal internationale congressen per land

Plaats	Land	ICCA*		Land	UIA**	
		2009	2010		2009	2010
1	Verenigde Staten	595	623	Verenigde Staten	1.093	944
2	Duitsland	458	542	Singapore	746	835
3	Spanje	360	451	Frankrijk	720	774
4	Groot-Brittannië	345	399	Japan	562	748
5	Frankrijk	341	371	Spanje	388	613
6	Italië	350	341	België	478	611
7	Japan	257	305	Duitsland	576	529
8	China P.R.	245	282	Republiek Korea	423	512
9	Brazilië	293	275	Oostenrijk	451	412
10	Zwitserland	214	244	Groot-Brittannië	353	383
11	Australië	169	239	Australië	235	375
12	Canada	213	229	Italië	396	360
13	Nederland	236	219	Nederland	476	350
14	Oostenrijk	236	212	Zwitserland	339	325
15	Portugal	168	194	China	175	236
Totaal		8.294	9.120		11.968	12.054

Bron: ICCA
* Criteria int. congres: min. 50 participanten, reguliere basis, congres moet zich tussen tenminste 3 landen bewegen en het betreft de associatiemarkt

Bron: UIA
** Criteria int. congres: min. 250 participanten, waarvan min. 40% buitenlands, min. aantal nationaliteiten 5, duur van het congres 2 dagen, het betreft de non-corporatemarkt (associatie- en gouvernementale congressen)

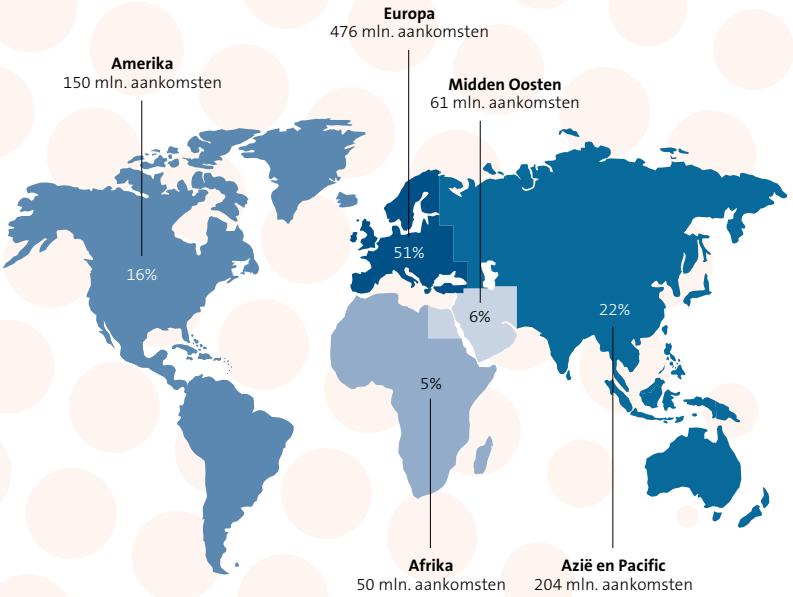
Bestedingen inkomende verblijfsgasten naar motief van bezoek aan Nederland in 2010 (in €)

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme 2009, bewerking 2010 NBTC

Internationaal toerisme

Omvang en aandeel internationale aankomsten naar regio in 2010*

Bron: UNWTO

*Voorlopige cijfers

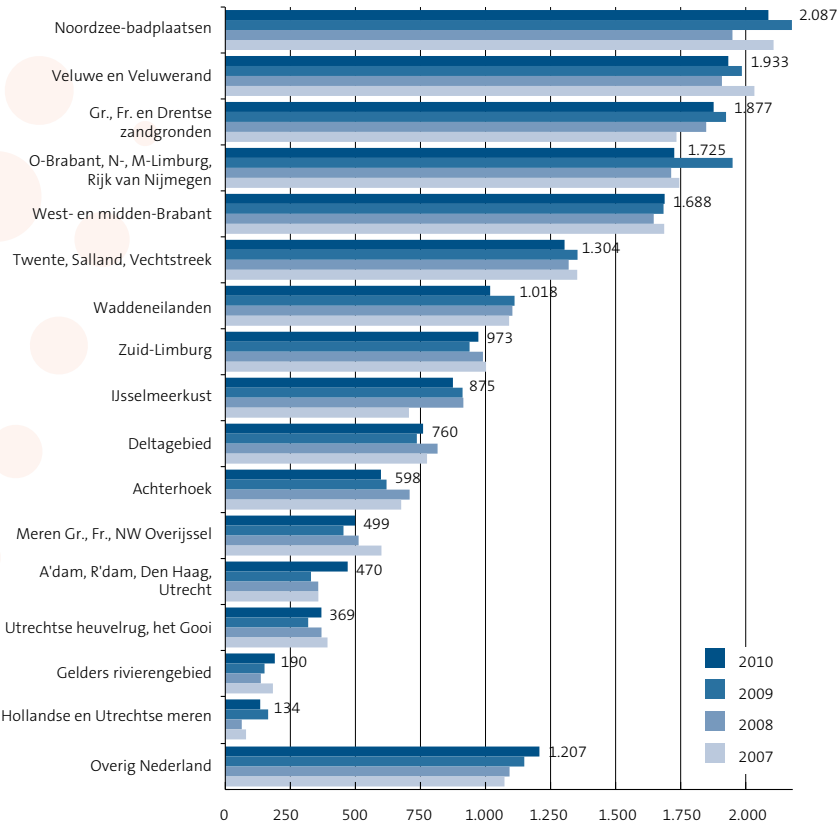
Binnenlands toerisme

Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar duur (x 1.000)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
Vakanties 2 - 4 dagen	9,0	9,1	8,9	9,3	9,2	0%
Vakanties 5 - 8 dagen	6,0	5,8	5,9	6,0	5,7	-5%
Vakanties 9 dagen en meer	2,9	2,7	2,6	2,7	2,8	3%
Totaal binnenland	17,8	17,6	17,4	18,0	17,7	-1%

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar toeristengebied (x 1.000)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

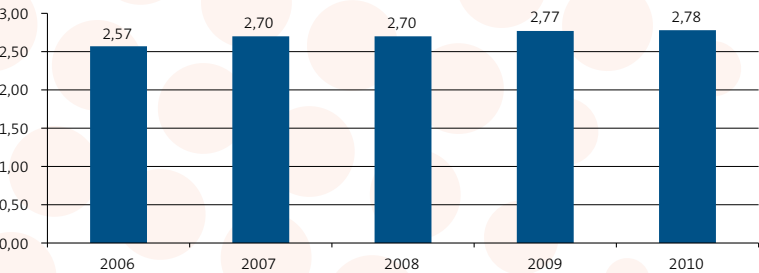
Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar logiesvorm (x mln.)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
- Bungalow/zomerhuisje	5,2	5,5	5,4	5,7	5,4	-5%
- Hotel, pension	3,0	3,3	3,2	3,4	3,6	8%
- Kamperen	2,8	2,8	2,7	2,8	2,7	-3%
- Overig	2,5	2,2	2,3	2,0	2,3	7%
Totaal toeristische vakanties*	13,6	13,8	13,6	13,9	14,0	1%
Vakanties op vaste standplaatsen*	4,2	3,8	3,8	4,0	3,7	-8%

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

* Toeristische vakanties: alle binnenlandse vakanties die niet op vaste standplaatsen worden doorgebracht
** Vakanties op vaste standplaatsen zijn vakanties in eigen tweede woningen, op eigen boten, in eigen (sta)caravans op vaste standplaatsen

Bestedingen van Nederlanders aan vakanties in eigen land (x mld. €)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

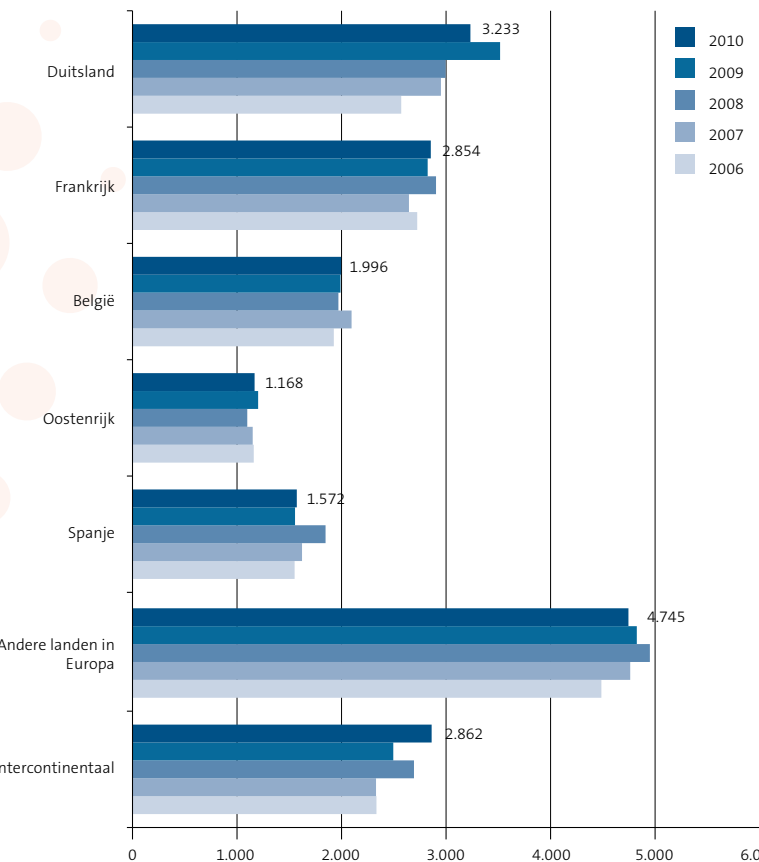
Uitgaand toerisme

Vakanties van Nederlanders in het buitenland (x mln.)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
Vakanties 2 - 4 dagen	3,2	3,7	3,4	3,8	3,6	-5%
Vakanties 5 - 8 dagen	5,2	5,1	5,6	5,6	5,6	0%
Vakanties 9 dagen en meer	8,4	8,8	9,5	9,0	9,3	3%
Totaal buitenland	16,8	17,6	18,5	18,4	18,4	0%

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Vakanties van Nederlanders in het buitenland naar bestemming (x 1.000)

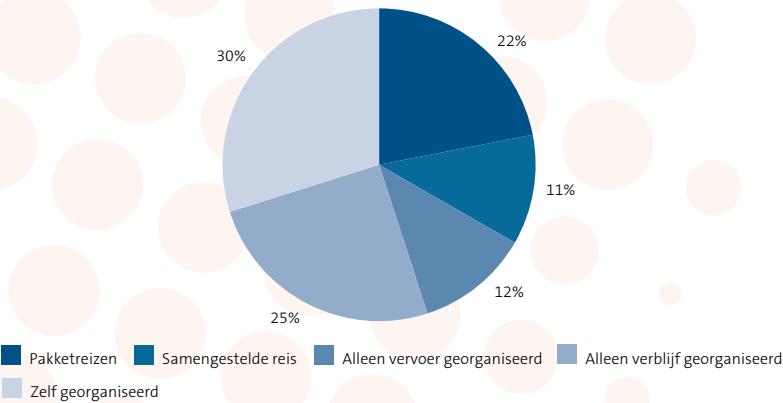
Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Vakanties van Nederlanders in het buitenland naar logiesvorm (x mln.)

	2006	2007	2008	2009	2010	+/- '10/'09
- Hotel, pension	6,9	7,4	7,7	7,7	7,8	1%
- Kamperen	2,9	2,9	3	3,1	3,1	0%
- Bungalow/zomerhuisje	2,4	2,6	2,7	2,8	2,7	-5%
- Appartement	2,0	1,9	2,0	2,1	2,0	-5%
- Overig	2,6	2,8	3,0	2,7	2,9	7%

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Organisatiegraad vakanties van Nederlanders in het buitenland in 2010

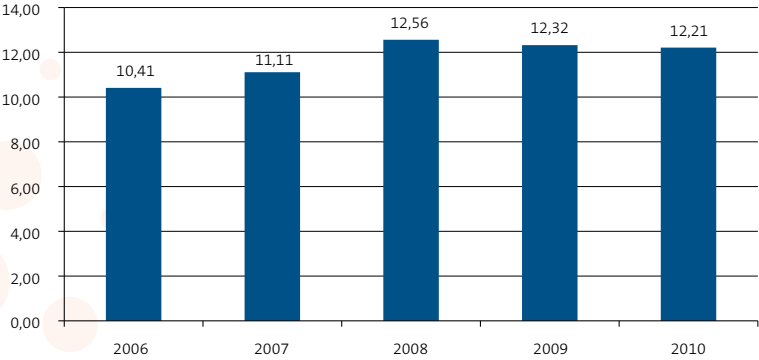
Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

ANVR-georganiseerde reizen van Nederlanders naar het buitenland

Zomer 2010 + winter 2010/2011	Aandeel 2010	Groei % tov 2009
Vliegreizen	62%	5%
Eigen vervoer reizen	27%	0%
Busreizen	5%	-8%
Treinreizen	2%	-4%
Cruises	1%	12%
Overig	3%	-24%
Totaal	100%	2%

Bron: ANVR-GfK travelscan

Bestedingen van Nederlanders aan vakanties in het buitenland (x mld. €)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Stap

1

Inspireren/
oriënteren

Stap

2

Boeken

Stap

3

Vervoer

Stap

4

Verblijf

Stap

5

Activiteiten

Stap

6

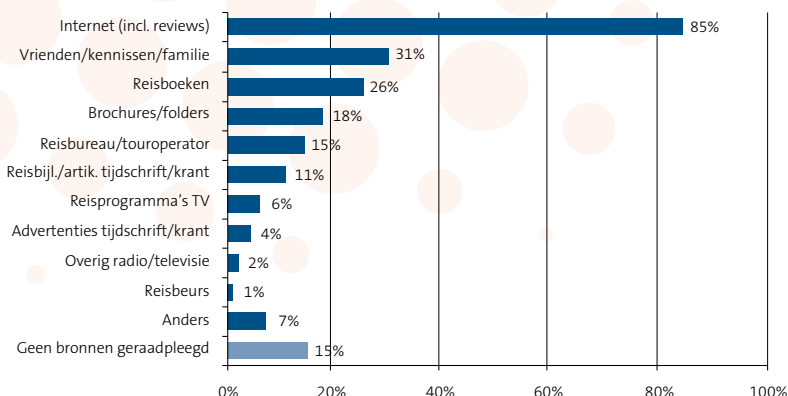
Waardering

Gebruik van informatiebronnen door Nederlanders voor een dagtrip/korte vakantie in eigen land

Websites	80%
Familie/vrienden/kennissen	43%
ANWB	39%
VVV	37%
Reisgidsen	27%
Tijdschriften/magazine	17%
Kranten	15%
Televisie	7%
Social Media	6%
Radio	2%
Anders	3%
Geen van bovenstaande	3%

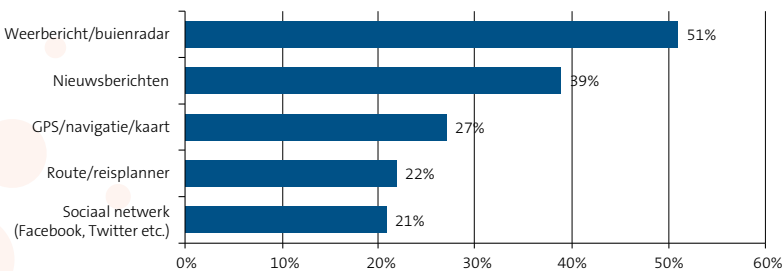
Bron: Blauw Research, in opdracht van VVV Nederland 2011

Geraadpleegde bronnen door buitenlanders voor een vakantie in Nederland in 2009

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme

Top 5 meest gebruikte applicaties tijdens binnenlandse vakanties in 2010

Bron: NBTC-NIPO Research, Onderzoek naar mobiel internet, social media en vakanties

Basis: Nederlanders in bezit van een smartphone en/of tablet

Stap

2

Boeken

Stap

3

Vervoer

Stap

4

Verblijf

Stap

5

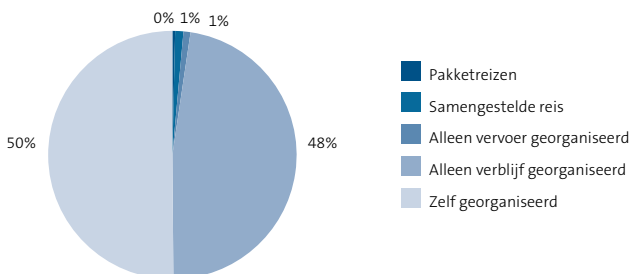
Activiteiten

Stap

6

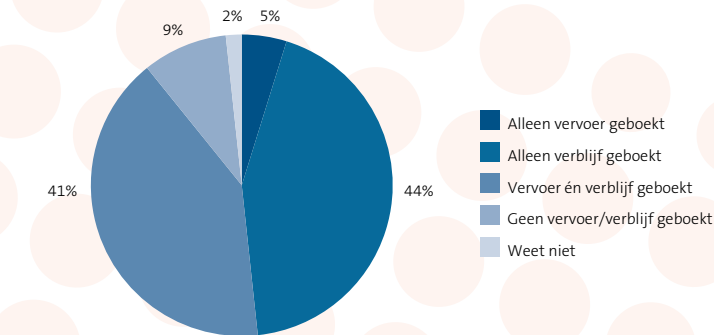
Waardering

Organisatiegraad vakanties van Nederlanders in eigen land in 2010

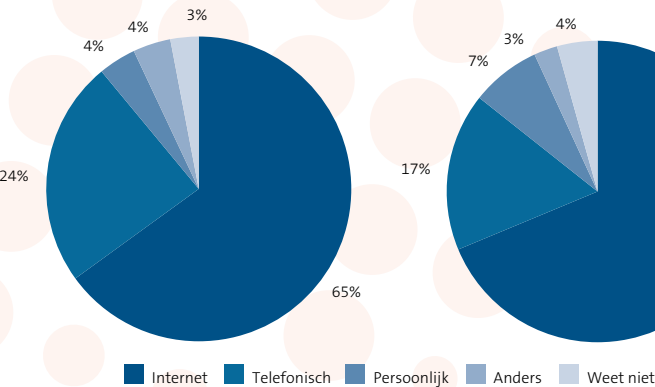
Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Organisatiegraad vakanties van buitenlanders in Nederland in 2009

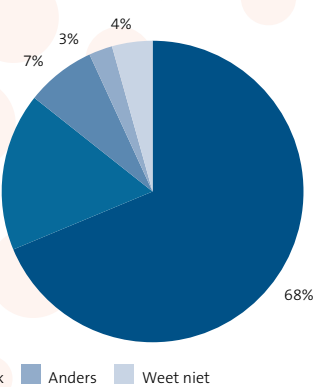
Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme

Wijze van boeken van vakanties van Nederlanders in eigen land in 2010

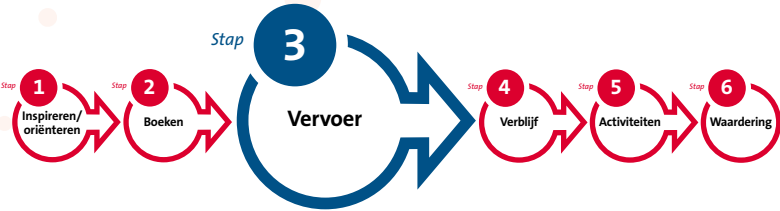

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Wijze van boeken van vakanties van buitenlanders in Nederland in 2009

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme

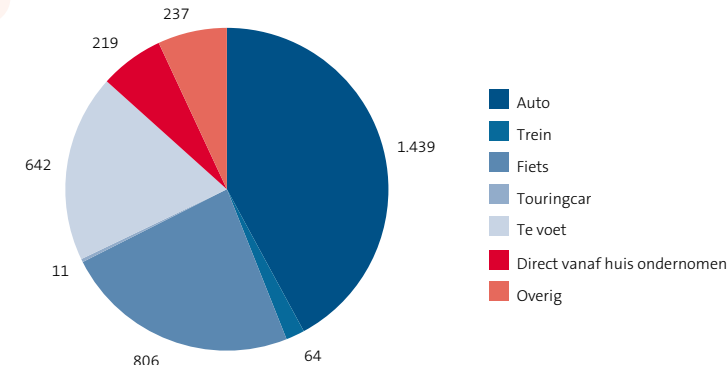

Vervoermiddel waarmee de langste afstand van de reis is afgelegd in 2010 (x 1.000)

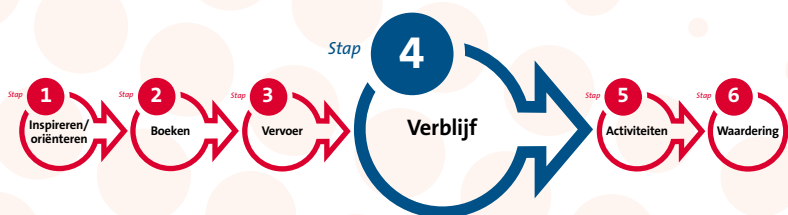
	Binnenlandse vakanties	Vakanties van buitenlanders in Nederland
Auto	16.091	3.885
Vliegtuig	0	2.392
Trein	809	503
Touringcar, pendelbus	105	335
Boot: eigen of gehuurd/ferry	175	213
Fiets	280	69
Te voet	79	0
Overig	167	171

Bron: buitenlandse vakanties: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme 2009, bewerking 2010 NBTC
Bron: binnenlandse vakanties: NBTC-NIPO Research, CVO

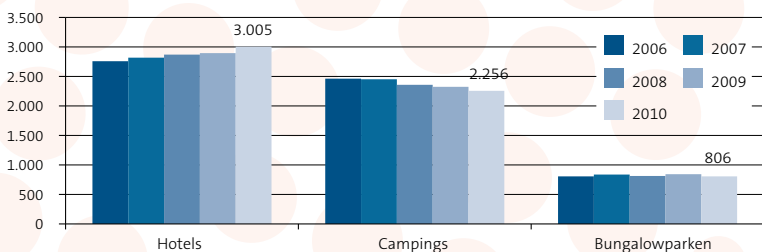
Vrijtijdsactiviteiten van Nederlanders naar vervoermiddel in 2010 (x mln.)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVTO

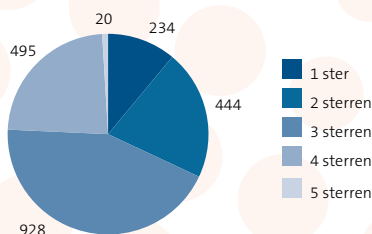

Ontwikkeling aantal accommodaties in Nederland naar logiesvorm

Bron: CBS en bedrijfsschap Horeca & Catering

Aantal hotels naar sterren in 2010

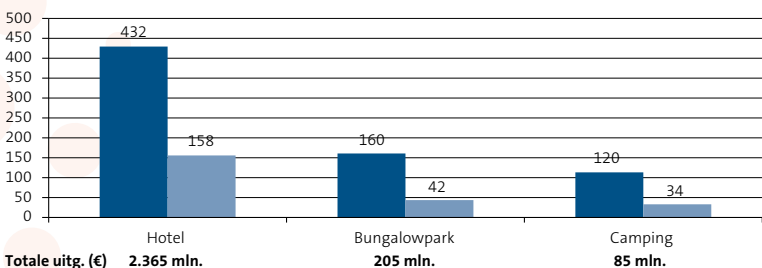
Bron: bedrijfsschap Horeca & Catering

Aantal gasten naar land van herkomst en logiesvorm in 2010

	Totaal binnenlands (Nederland)		Totaal inkomend (Buitenland)		
Hotels	10.499		8.727		
Campings	2.749		734		
Bungalowparken	4.584		1.323		
	Top 5 herkomstlanden				
	Duitsland	GB	Amerika	België	Frankrijk
Hotels	1.485	1.477	1.216	797	578
Campings	467	38	3	82	45
Bungalowparken	821	39	4	359	44

Bron: CBS

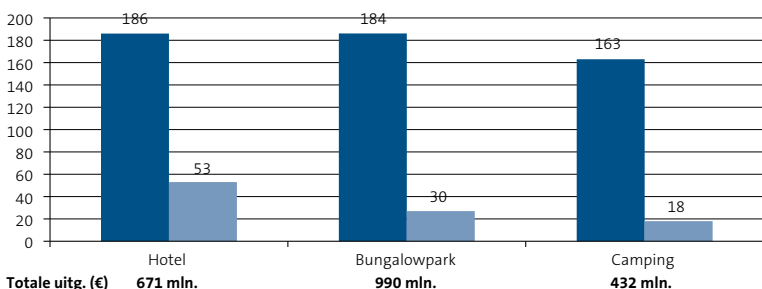
Bestedingen buitenlandse toeristen in Nederland met als bezoekmotief vakantie naar type accommodatie in 2010 (in €)

■ Uitgaven per persoon per verblijf ■ Uitgaven per persoon per dag

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme 2009, bewerking 2010 NBTC

Bestedingen Nederlandse toeristen in eigen land naar type accommodatie in 2010 (in €)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

■ Uitgaven per persoon per verblijf ■ Uitgaven per persoon per dag

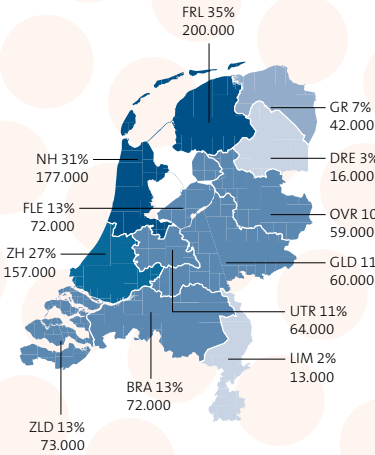
Vakanties van Nederlanders met een kajuitjacht in 2009

	Eigen kajuitjacht	Niet in eigen bezit
Aantal vakanties	576.000	94.000
Aantal vaardagen	4.600.000	500.000
Totale bestedingen (excl. vaste kosten)	76 miljoen euro	20,5 miljoen euro

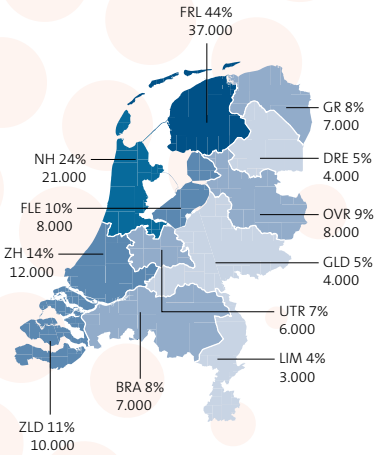
Bron: NBTC-NIPO Research, botenpanel

Bestemmingsprovincie(s) vakanties met:

Eigen kajuitjacht

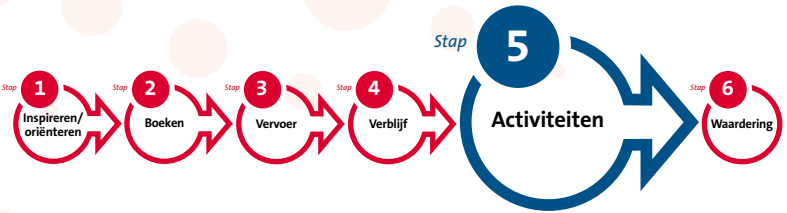
Niet in eigen bezit

0-4% 5-9% 10-15% 25-30% >30% 0-5% 6-9% 10-15% 20-25% >30%

Bron: NBTC-NIPO Research, botenpanel

Basis: bootvakanties in Nederland waarbij de betreffende provincie is aangedaan

Ondernomen activiteiten door buitenlandse verblijfs gasten in Nederland in 2009 met als bezoekmotief vakantie

Wandelen	61%
Bezienswaardige/historische plaatsen/locaties	59%
Bar/café	59%
Funshoppen/winkelen	55%
Gastronomisch restaurant	49%
Museum	47%
Strand voor strandwandeling/uitwaaien	39%
Rondvaartboot	35%
Natuurgebied/bos	31%
De Wallen in Amsterdam	29%
Fietsen	29%
Strand voor zonnebaden	19%
Uitgaan/clubbing	17%
Coffeshop bezocht	16%
Familie/vrienden	13%
Zaansche Schans/Volendam/Marken	13%

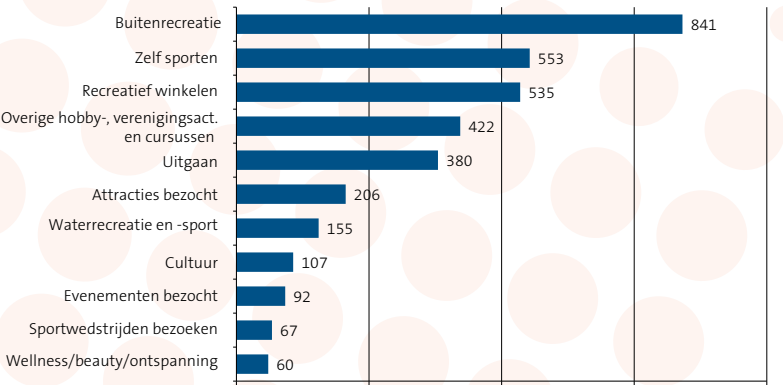
Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme

Ondernomen activiteiten door Nederlanders tijdens binnenlandse vakanties in 2010

Uit eten gaan (in restaurant)	60%
Tochtjes met de auto	55%
Wandelingen maken	55%
Zwemmen	37%
Funshopping (winkelen voor plezier)	35%
Bezoek aan natuurreservaat, natuurgebied	28%
Tochtjes met de fiets	27%
Bezoek aan strand	19%
Bezoek aan bezienswaardige gebouwen	19%
Bezoek aan museum, oudheidkamer	12%
Bezoek aan pretpark, attractiepark	10%
Bezoek aan dierenpark, safaripark, dolfinarium	8%
Zonnebaden	8%
Uitgaan (café/discotheek)	8%
Tochtjes met rondvaartboot	5%

Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

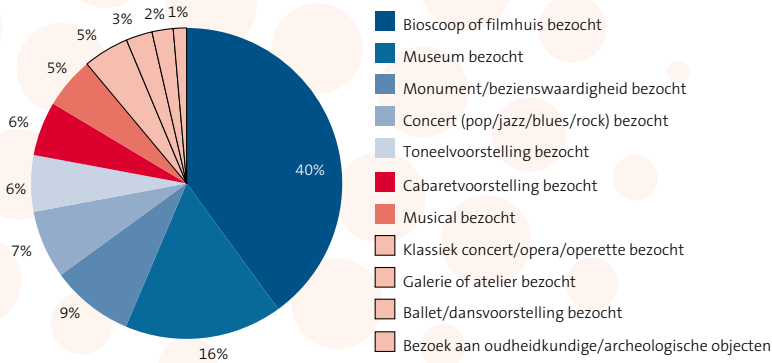
Ondernomen vrijetijdsactiviteiten* door Nederlanders in 2010 (x mln.)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVTO

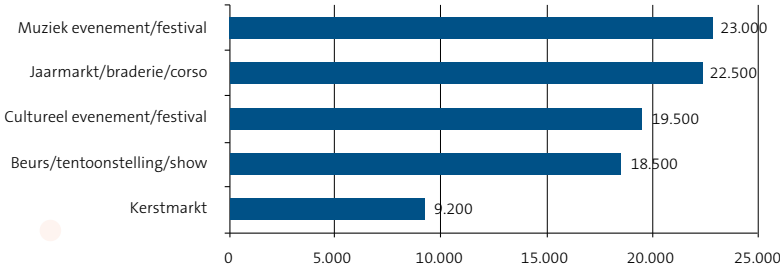
* Definitie vrijetijdsactiviteit: dagrecreatieve activiteit die buiten de eigen woning wordt ondernomen en waarbij men minimaal 1 uur van huis is

Ondernomen culturele activiteiten door Nederlanders in 2010

Bron: NBTC-NIPO Research, CVTO

Bezoek evenementen door Nederlanders in 2010 (x 1.000)

Bron: NBTC-NIPO Research, CVTO

Top 10 meest bezochte Nederlandse attractieparken, dierentuinen en musea in 2010 (x 1.000)

	2008	2009	2010
1. De Efteling	3.290	4.000	3.900
2. Diergaarde Blijdorp	1.608	1.562	1.552
3. Burgers' Zoo	1.520	1.525	1.470
4. Attractiepark Slagharen	1.438	1.572	1.469
5. Van Gogh Museum	1.470	1.451	1.433
6. Duinrell (incl. Tikibad)	1.356	1.349	1.358
7. Natura Artis Magistra	1.238	1.208	1.135
8. Anne Frank Huis	999	986	1.050
9. Ouwehands Dierenpark	910	930	905
10. Rijksmuseum Amsterdam	970	876	900

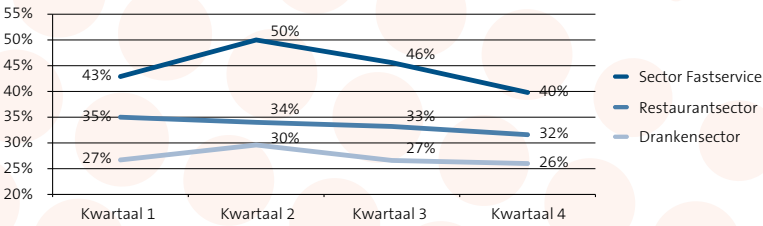
Bron: Respons - NBTC , Top 50 Dagattracties

Top 10 meest bezochte Nederlandse musea in 2010 (x 1.000)

	2008	2009	2010
1. Van Gogh Museum	1.470	1.450	1.433
2. Anne Frank Huis	1.000	990	1.050
3. Rijksmuseum	984	870	900
4. Hermitage Amsterdam	104	630	650
5. NEMO	405	401	504
6. Het Nederlands Openluchtmuseum	450	450	440
7. Nederlands Spoorwegmuseum	315	300	350
8. Paleis Het Loo	316	360	291
9. Museum Boijmans van Beuningen	238	225	300
10. Haags Gemeentemuseum	273	250	290

Bron: Nederlandse Museumvereniging 2011

Bezoekers aan horeca 2010, per kwartaal (als % van de Nederlandse bevolking)

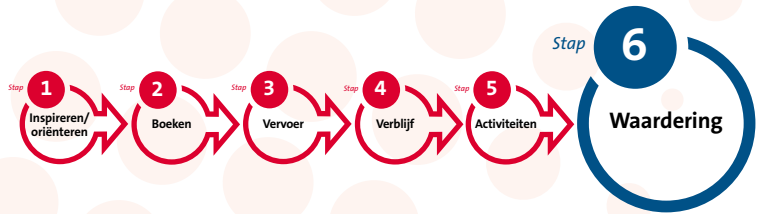

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

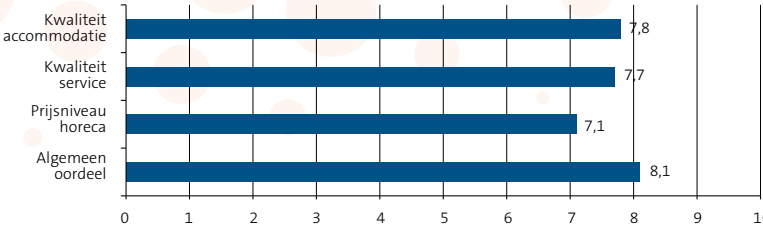
Uitgaven horeca: gemiddelde bestedingen per bezoek (in €)

	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector	€ 11,1	€ 11,1	€ 11,0	€ 10,6	€ 11,2
Sector Fastservice	€ 4,9	€ 5,0	€ 5,1	€ 5,2	€ 5,5
Restaurantsector	€ 17,0	€ 17,1	€ 17,9	€ 18,1	€ 19,1

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

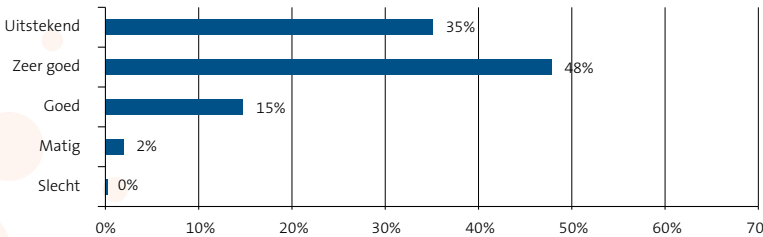

Algemeen oordeel vakanties van Nederlanders in eigen land in 2010 (in rapportcijfer)

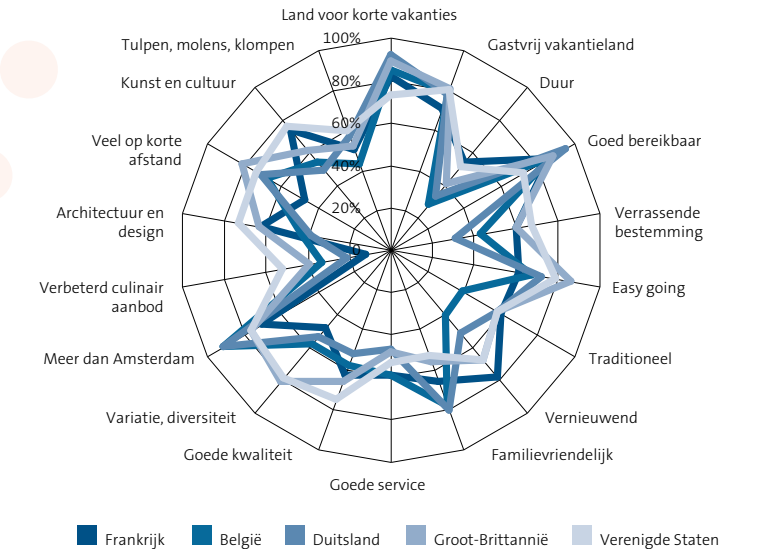
Bron: NBTC-NIPO Research, CVO

Waardering bezoek aan Nederland door buitenlandse gasten met als bezoekmotief vakantie in 2009

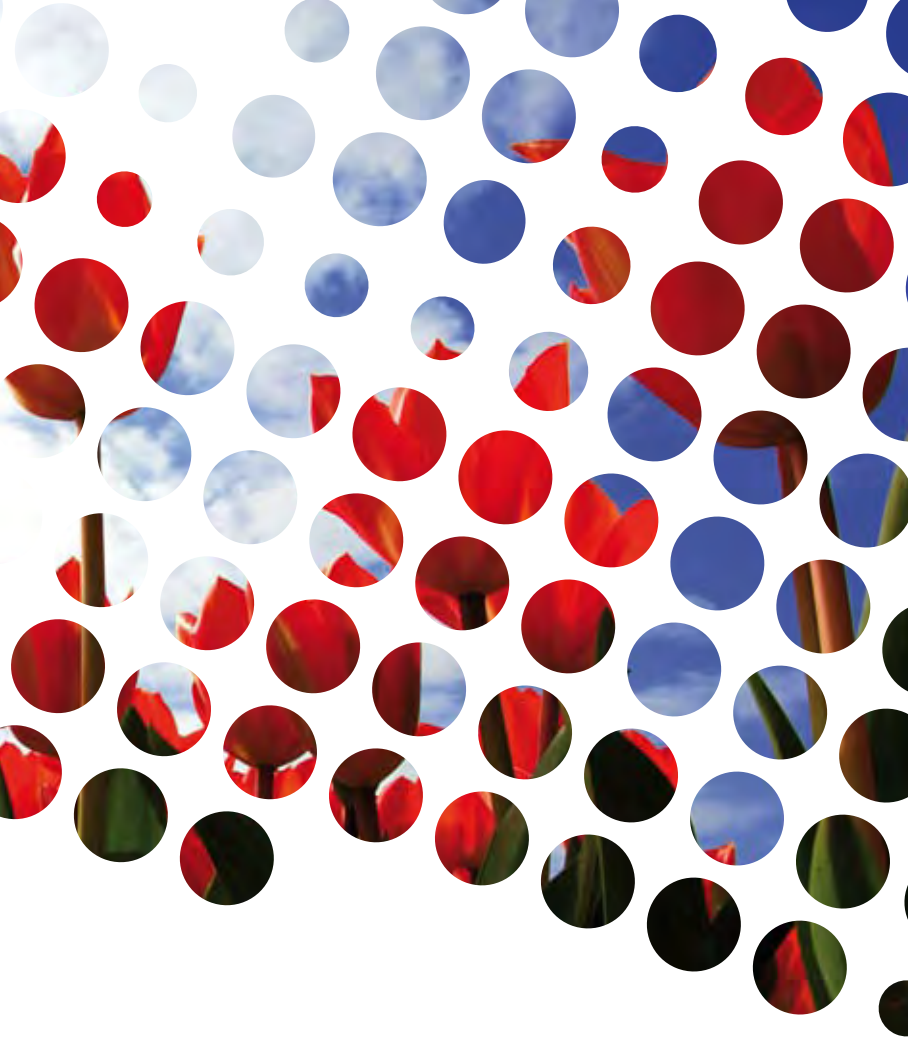

Bron: NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme

Imago van Nederland als vakantieland onder bezoekers 2008

Bron: NBTC, Holland imago-onderzoek

Leden van Gastvrij Nederland

Gastvrij Nederland www.gastvrij-nederland.nl
Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) www.nbtc.nl
RECRON www.recron.nl
Koninklijke Horeca Nederland (KHN) www.khn.nl
HISWA Vereniging www.hiswa.nl
Algemene Nederlandse Vereniging van Reisondernemingen (ANVR) www.anvr.travel
VVV Nederland www.vvvnederland.nl
ANWB www.anwb.nl
Nederlandse Museumvereniging www.museumvereniging.nl
Koninklijk Nederlands Vervoer www.knv.nl
Nederlandse Vereniging van Dierentuinen www.nvddierentuinen.nl
Vereniging Van EvenementenMakers www.vvem.nl
Club van Elf www.clubvanelf.nl
Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals www.vnpf.nl
Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties www.vscd.nl
Schiphol Amsterdam Airport www.schiphol.nl
CLC-VECTA www.clcvecta.nl

Deze folder is ook digitaal verkrijgbaar op www.nbtc.nl.
 Tevens is hier een Engelstalige versie te downloaden.
 A digital copy of this flyer is available on www.nbtc.nl.
 Also an English version is available for download here.

